

30 800 VIII Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2007

nr. Lijst van vragen en antwoorden

Vastgesteld (*wordt door griffie ingevuld als antwoorden er zijn*)

De vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap¹ heeft de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap de volgende vragen ter beantwoording voorgelegd over de brief van de minister inzake de beleidsreactie op het Onderwijsverslag 2005-2006 van de Inspectie van het Onderwijs (Kamerstuk 30 800 VIII, nr. 127). De minister heeft deze vragen beantwoord bij brief van... De vragen en antwoorden zijn hieronder afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Van de Camp

Adjunct-griffier van de commissie
Van Marion

Nr	Vraag	Blz	
		van	tot
1	Bedoelt u met ‘over het geheel genomen in orde’ een percentage van 100%? Zo neen, wat is dan het percentage scholen voor voortgezet onderwijs waar de kwaliteit in orde is? Met ‘over het geheel genomen in orde’ wordt bedoeld dat de kwaliteit van het voortgezet onderwijs als sector gemiddeld voldoende is. Op de grote meerderheid van de scholen is de kwaliteit in orde (ruim 80%). Ongeveer 14% van de scholen loopt risico; hier zijn de opbrengsten onvoldoende. Zeer zwak is 2%. Op de scholen die risico lopen of zeer zwak zijn houdt de inspectie intensief toezicht.	1	
2	Wat is uw reactie op de meer algemene conclusie van de Inspectie dat bij onvoldoende leerlingprestaties de instructie, aanbod, onderwijstijd en leerlingenzorg zwakker zijn? Welke mogelijkheden ziet u om deze brede problematiek op scholen te verbeteren? De onderwijsinspectie brengt met behulp van een breed toezichtkader de onderwijskwaliteit van scholen in beeld. Die gegevens maken het ook mogelijk verbanden tussen factoren te analyseren. Op grond van die analyses komt de inspectie onder meer tot de conclusie dat scholen met onvoldoende leerprestaties op een aantal andere kwaliteitsaspecten ook minder goed scoren. Het is dus van groot belang dat de kwaliteitszorg van scholen op orde is, zodat zij zelf tijdig maatregelen kunnen treffen om de onderwijskwaliteit te verbeteren. In mijn beleidsreactie geef ik in paragraaf 2.1 aan welke stappen zijn of worden gezet.	1	
3	Zijn er ook voor het hoger onderwijs (ho) en wetenschappelijk onderwijs (wo) afspraken gemaakt over de kwaliteitszorg en transparant besturen?	2	

---

¹

De kwaliteit van het hoger onderwijs wordt getoetst door de accreditatieorganisatie NVAO. De tussentijdse evaluatie van het accreditatiesysteem door de Inspectie heeft geleid tot enkele technische verbeteringen in de werkwijze van de NVAO en de VBI's maar heeft geen aanleiding gegeven voor afspraken op sectorniveau over betere kwaliteitszorg en transparant besturen.

Na de zomer ontvangt de Tweede Kamer een brief in het kader van de evaluatie van de Wet op het Onderwijstoezicht (WOT). Daarin wordt onder meer ingegaan op de implementatie van de nota "Toezicht in Vertrouwen, Vertrouwen in Toezicht" in de nieuwe toezichtarrangementen, ook voor het hoger onderwijs. Ook in het (in het Coalitieakkoord aangekondigde) wetsvoorstel voor het hoger onderwijs zal aandacht worden besteed aan de besturing.

- 4 Welke rol speelt de openbaarheid van inspectierapporten bij de vrijheid die de scholen zouden moeten voelen inzake hoe geleerd moet worden om een diploma te krijgen, zonder dat wat geleerd moet worden wordt vrijgelaten? 2

In het toezicht van de inspectie wordt de vrijheid van stichting, richting en inrichting van het onderwijs gerespecteerd. Dat geldt ook voor datgene wat in de inspectierapporten staat.

De inspectie werkt volgens toezichtkaders die in overleg met het veld zijn ontwikkeld. Over deze toezichtkaders bestaat consensus. Scholen worden in de gelegenheid gesteld zowel in de conceptfase als na vaststelling van de onderzoeksrapporten commentaar te geven op de bevindingen en oordelen van de inspectie. Besturen kunnen een reactie geven in het onderzoeksrapport en/of in een apart commentaarvenster bij de kwaliteitskaart op de website van de inspectie. Hierbij is er alle ruimte voor scholen om aan te geven wat men vindt en wat men gaat doen. Dit geldt ook als men het niet eens is met de bevindingen van de inspectie. Zo is transparant naar alle betrokkenen (inclusief ouders en leerlingen) door de vaste werkwijze en de openbaarheid van de inspectierapporten wat de bevindingen van de inspectie en de reactie van de betrokken besturen/scholen zijn. Op de website aan de inspectie zijn bovendien benchmarkgegevens beschikbaar, zodat vergelijking met andere scholen mogelijk is.

Het toezichtskader van de inspectie gaat niet uit van een bepaalde didactische vormgeving. Het geeft ruimte aan de instellingen om een eigen invulling te geven aan het onderwijs, en begrenst die als het gaat om de kwaliteit van die vormgeving. De toezichthouder schrijft dus niet voor hoe precies geleerd moet worden om een diploma te krijgen. Voorbeeld is onderwijstijd: het toezicht op onderwijstijd wordt uitgevoerd op basis van drie criteria voor het meetellen van uren voor onderwijsactiviteiten ter voldoening aan de 850-urennorm. Binnen die criteria heeft de instelling ruimte om invulling te geven aan de begeleide onderwijstijd.

Het Kwaliteitscentrum Examinering toetst uiteindelijk of het examen waarborgt dat de competenties in voldoende mate worden beheerst.

- 5 Op welke wijze gaat u bewerkstelligen dat instellingen bij het competentiegericht leren een passend systeem van kwaliteitszorg gaan hanteren? Heeft u hiervoor een stappenplan? 2

N.a.v. de risico's die gesignaleerd zijn m.b.t. de invoering van het CGO en de klachten die onlangs zijn geuit door studenten, wordt met partijen in de bve-sector een bestuurlijk arrangement opgesteld met MBO Raad, Colo, AOC Raad en Paepon, gericht op een beheerste invoering van Competentiegericht Beroepsonderwijs. Doel hiervan is de kwaliteit

van het onderwijs zodanig te versterken en te borgen, dat de overheid met een gerust hart kan overgaan tot volledige implementatie van CGO in 2010. Concrete acties zijn:

- Verlenging van de experimenteerperiode met twee jaar zodat scholen meer tijd hebben om het onderwijsproces inhoudelijk en organisatorisch stevig op de rails te zetten.
- In een brief aan alle mbo-instellingen en kenniscentra heb ik aangegeven wat ik van hen verwacht tijdens de verlengde experimenteerperiode
- Ten derde zal ik streng toezien op de naleving van de 850 urennorm minimale onderwijstijd.
- verantwoordelijkheden worden helder afgesproken en met individuele instellingen worden afspraken gemaakt over het tempo van de vernieuwing en de te bereiken resultaten in 2010. De instellingen zullen ondersteund worden door een nieuw in te richten 'Procesmanagement Realisatie CGO'. Voorts zal ik de voortgang van het proces nauwgezet volgen en de TK hierover periodiek informeren. Ook zal vanaf 2008 de toetsing en vaststelling van kwalificatiedossiers via een beleidsregel plaatsvinden.

Uiteindelijk moeten deze maatregelen leiden tot zichtbaar beter inzetbare beroepskrachten; meer motivatie bij de studenten; minder voortijdig schoolverlaters/meer diploma's en een grotere doorstroom naar hogere vormen van onderwijs.

- 6 Wat hebben de 7% van de scholen die onder de maat presteren met elkaar gemeen behalve dat deze onder de maat presteren? Kan de Kamer een uitgebreide beschrijving krijgen van deze scholen? 2

Op 93 procent van alle basisscholen liggen de opbrengsten aan het eind van de basisschool op of boven het te verwachten niveau. Op 3 procent kon de inspectie, bij gebrek aan betrouwbare gegevens, dit niveau niet vaststellen. Van 4 procent van de scholen is aantoonbaar sprake van onderprestatie.

De laatstgenoemde groep scholen kan niet over één kam worden geschoren. Bij een deel is naast te lage scores, ook sprake van essentiële tekortkomingen in het onderwijsleerproces: de zeer zwakke scholen. Op deze, maar ook op andere laag presterende scholen ziet de inspectie niet zelden zwak management en/of gebrek aan eenheid binnen het team. Verder is ook regelmatig sprake van laag presterende scholen waar de kwaliteit van onderwijs en leren niettemin aan de eisen voldoet. Deze scholen zijn vaak onvoldoende opbrengstgericht.

In het rapport "Ontstaan en ontwikkeling van zeer zwakke scholen in het basisonderwijs" uit 2006 heeft de Inspectie van het Onderwijs haar analyse van de data over zeer zwakke basisscholen over de periode 1998-2005 gepresenteerd.

De inspectie verwacht in het volgende onderwijsverslag, waarin gerapporteerd kan worden over de gehele periode 2003-2007, nadere informatie te kunnen verschaffen over kenmerken van onderpresterende scholen.

- 7 Hoe heeft het niveau van het technisch lezen zich de afgelopen vijf jaar ontwikkeld? Wat is de prognose voor de komende vijf jaar? 2

Uit het Onderwijsverslag blijkt dat de prestaties op het gebied van technisch lezen de afgelopen jaren gelijk gebleven zijn.

Omdat er, onder andere naar aanleiding van het Onderwijsverslag van vorig jaar, meer

aandacht komt voor technisch lezen en dan met name ook voor voortgezet technisch lezen in groep 4 tot en met 8, is de verwachting dat de prestaties op het gebied van technisch lezen in de komende jaren zullen verbeteren.

- 8 Wat zijn uw plannen om het wetenschappelijk onderwijs uitdagender te maken? 2

Mede naar aanleiding van het onderwijsverslag worden de komende maanden afspraken met het hoger onderwijs gemaakt over concrete ambities en doelstellingen. Deze afspraken vinden hun beslag in een strategische agenda voor hoger onderwijs en onderzoek, die in september wordt uitgebracht. De vorderingen van de afspraken zullen worden gevolgd aan de hand van overeengekomen indicatoren. Indien er op termijn onvoldoende vorderingen zijn gemaakt, is dit aanleiding om met elkaar na te denken over nadere maatregelen. Het bevorderen van uitdagend wetenschappelijk onderwijs zal in deze afspraken zeker een plek krijgen. Zo kan het bevorderen van kleinschaligheid bijdragen aan een uitdagender onderwijs. Ook het bieden van meer ruimte aan excellente studenten en het gemakkelijker maken van studeren in het buitenland is wenselijk.

Zowel de HBO-raad als de VSNU hebben al aangekondigd zich te zullen inzetten voor een uitdagender onderwijs. De VSNU wil het studiesucces van studenten verhogen door meer contact tussen student en docent, het beter integreren van onderwijs en onderzoek en een betere staf/studenten-ratio. De HBO-raad wil studenten uitdagen en hun succes vergroten door maatwerk te leveren aan studenten en door te investeren in de docent als professional.

- 9 Hoeveel zeer zwakke scholen waren er de afgelopen vijf jaar? Wat is de prognose voor de komende vijf jaar? 2

De huidige benadering van zeer zwakke scholen is tegelijk met de invoering van de WOT vanaf 2003 geïntroduceerd. Dat betekent dat de gegevens waarover de inspectie beschikt de periode beslaan van 2003- juni 2007, dus omstreeks 3.5 jaar. Hierbij moet worden opgemerkt dat het een dynamisch bestand is, d.w.z. er komen steeds scholen bij en er gaan scholen af die zich intussen verbeterd hebben, fuseren of gesloten worden.

In de afgelopen 3.5 jaar zijn in totaal (voor PO, VO en EC) 211 scholen als zeer zwak beoordeeld. Daarvan zijn er inmiddels 39 verbeterd. 4 scholen worden waarschijnlijk per 1 augustus a.s. opgeheven, enkele scholen zullen waarschijnlijk per 1 augustus a.s. fuseren.

Uitgesplitst naar sector is het beeld als volgt (peildatum 1 juni 2007):

PO: 142 ZZS, waarvan 33 inmiddels verbeterd.

SBO: 19 ZZS, nog geen verbeterd (verbeterperiode te kort)

VO: 29 ZZS, waarvan 3 inmiddels verbeterd.

EC: 21 ZZS, waarvan 3 inmiddels verbeterd.

Omdat binnen de sector bve de kwaliteit op het niveau van de organieke eenheid onderzocht wordt, en soms zelfs op het niveau van een opleiding, kan het zijn dat in het ene geval de eenheid als geheel onvoldoende beoordeeld wordt en in het andere geval de opleiding zelf. Een eenheid is van onvoldoende niveau als het merendeel van de opleidingen, of enkele opleidingen met bij elkaar het merendeel van de deelnemers, onvoldoende kwaliteit vertonen. Het is dus mogelijk dat bij een onvoldoende eenheid toch een onvoldoende opleiding expliciet is vastgesteld. Uit het aantal onvoldoende organieke eenheden valt het aantal onvoldoende opleidingen niet exact af te leiden.

In de afgelopen 3,5 jaar hebben in totaal 32 instellingen (ongeveer 250 opleidingen) een

beoordeling van onvoldoende kwaliteit gehad. Van dit aantal hebben 8 instellingen (ongeveer 36 opleidingen) een tweede onderzoek naar de verbetering van kwaliteit gehad.

Van de 32 instellingen zijn er 22 (ongeveer 87 opleidingen) inmiddels voldoende verbeterd. Op dit moment moet er bij 10 instellingen (142 opleidingen) nog een onderzoek naar de kwaliteitsverbetering plaatsvinden. Bij één instelling (21 opleidingen) is er sprake van een tweede onderzoek naar de verbetering van de kwaliteit. Dat er verhoudingsgewijs op dit moment een groot aantal opleidingen van onvoldoende kwaliteit zijn heeft te maken met de omvang van de instellingen en het nieuwe risicogerichte toezicht.

Een prognose voor de komende 5 jaar is niet te geven. Het streven is door eerder en krachtiger te interveniëren bij risicovolle scholen het aantal zeer zwakke scholen te verminderen.

- 10 Wanneer wordt de Kamer geïnformeerd over de specifieke aanpak van de zwakke scholen? Zijn er nu al plannen bekend? 3

Zoals aangegeven in de beleidsreactie heeft de inspectie extra aandacht voor specifieke groepen. Vanuit het departement is er op dit moment specifieke aandacht voor de vrijescholen, het speciaal (basis)onderwijs en het islamitisch onderwijs. Wat betreft de vrijescholen worden er bestuurlijke gesprekken gevoerd met de verenging van vrijescholen over de activiteiten van hun Task Force zeer zwakke scholen, die tot doel heeft het aantal zeer zwakke vrijescholen tot nul te reduceren. Voor het speciaal (basis)onderwijs wordt, in het kader van passend onderwijs, gewerkt aan een aanpak voor de kwaliteitsverbetering van het speciaal (basis)onderwijs (zie de beleidsreactie, paragraaf 3.2). In het islamitisch onderwijs loopt er een pilot voor de kwaliteitsverbetering van bestuur, beheer en medezeggenschap op een islamitische school. Bezien zal moeten worden of deze aanpak ook voor de groep islamitische scholen geschikt is.

Daarnaast ligt er met betrekking tot particuliere scholen een wetsvoorstel voor aan de Eerste Kamer dat specifieke kwaliteitseisen stelt aan particuliere scholen en zorgt voor adequate handhaving in het geval een particuliere school niet aan de eisen voldoet.

Voor de onderwijssectoren po/vo/bve wordt het interventiebeleid momenteel nader uitgewerkt. De interventies zullen gericht zijn op een specifieke aanpak van zwakke scholen.

- 11 Impliceert de kwalificatie van 'zeer zwak' ook dat er slecht wordt lesgegeven op de school? 3

Als een school als zeer zwak wordt beoordeeld, impliceert dat niet altijd dat er slecht wordt lesgegeven op de school. Als de leerresultaten van de leerlingen onvoldoende zijn, dan zoekt de inspectie naar mogelijke verklaringen daarvoor in het onderwijsproces. Dat kan betekenen dat er slecht wordt lesgegeven, maar het kan ook betekenen dat de zorg en begeleiding van de leerlingen tekort schiet, waardoor het onderwijs niet voldoende wordt afgestemd op de verschillende leerbehoeften en de ontwikkeling van de leerlingen onvoldoende wordt gevolgd. Een andere mogelijke verklaring wordt soms gevonden in het feit dat het onderwijsaanbod niet voldoet aan de kerndoelen of dat leerlingen in het basisonderwijs het aanbod niet t/m het niveau van groep 8 aangeboden krijgen.

Ook in de organisatie en het management van een school kunnen knelpunten, conflicten etc. optreden die van invloed kunnen zijn op het onderwijsproces en de resultaten en een goed kwaliteitszorg in de weg staan.

Een kenmerk van veel zeer zwakke scholen is dat juist de optelsom van verschillende factoren er veelal aan bijdraagt dat de resultaten van de leerlingen achterblijven bij wat zou

mogen worden verwacht.

- 12 Is er bij de beoordeling van het speciaal onderwijs (so) rekening gehouden met de capaciteiten van de leerlingen die hier onderwijs volgen, of is er volgens dezelfde criteria gemeten? 3

De beoordeling van de kwaliteit van het speciaal onderwijs vindt plaats aan de hand van een 'eigen' waarderingskader en normering op basis van de WEC en de WOT. Dit kader heeft als kernpunt de handelingsplanning omtrent de leerlingen. Het gaat hierbij met name om de individuele mogelijkheden en capaciteiten van leerlingen. Scholen moeten een ontwikkelingsperspectief opstellen dat past bij de individuele leerling en daarover verantwoording afleggen.

- 13 Welk onderscheid maakt u tussen 'middelen rechtmatig en aan de goede zaken besteden'? Op welke wijze(n) wilt u beoordelen dat een school geld besteedt aan de goede zaken, zonder dat U hiertoe weer extra toezicht houdt? 3

Inspectie en AD kijken, behalve naar zaken die liggen in de sfeer van de rechtmatigheid (is de ontvangen bekostiging ontvangen en besteed volgens de regel), ook of zich (andere) opvallende zaken voordoen in de sfeer van de doelmatige besteding van middelen. Inspectie en AD doen dit aan de hand van de jaarverslaggeving en signalen. Zaken die hier eventueel naar voren komen, vormen input in het kader van het

(reguliere) proportionele, risicogerichte toezicht. Er is hier geen sprake van extra toezicht, maar van een wijze van handelen die onderdeel is van het reguliere (risicogerichte) toezicht.

- 14 Wat gaat u nu anders doen dan in de afgelopen jaren, nu de inspectie de situatie van het speciaal onderwijs voor het zoveelste jaar in een rij zorgwekkend noemt? 3

De verbetering van de kwaliteit van het onderwijs aan zorgleerlingen is één van de speerpunten van 'Passend onderwijs', het traject om tot een herziening van de zorgstructuren in het funderend onderwijs te komen. In de tweede helft van juni zal ik u een brief sturen met daarin de concrete voorstellen voor de uitwerking van Passend onderwijs. Naast de eerder aangekondigde invoering van de kerndoelen voor het (v)so later dit jaar, worden voor het (v)so en het sbo (doorgaande) leerlijnen ontwikkeld en geïmplementeerd. Ook wordt gewerkt aan een op de verschillende doelgroepen afgestemd leerlingvolgsysteem en een instrument om het ontwikkelingsperspectief en het uitstroomprofiel (leerrendementsverwachting) in kaart te brengen. Een laatste 'actie' die ik hier wil noemen betreft de uitbreiding van het kwaliteitssysteem op grond waarvan ook voor leerlingen die geen reguliere startkwalificatie kunnen halen, gericht kan worden toegewerkt naar een plek op de (beschermde) arbeidsmarkt.

- 15 Wat is de definitie van 'het nieuwe leren'? 3

De inspectie hanteert de term 'het nieuwe leren' niet. Het is een containerbegrip waarin allerlei nieuwe vormen van leren en onderwijzen worden ondergebracht. Scholen hanteren ook allerlei verschillende termen. Er zijn ook scholen waar veel van de kenmerken van nieuwe vormen van leren integraal aanwezig zijn, maar die de aanduiding "het nieuwe leren" niet gebruiken.

Het SCO-Kohstamm Instituut hanteert de volgende definitie zowel voor primair als voortgezet onderwijs:

Het nieuwe leren verwijst naar vormen van onderwijs die worden gekenmerkt door een of meer van de volgende uitgangspunten:

- a. er is aandacht voor zelfregulatie en metacognitie;
- b. er is ruimte voor zelfverantwoordelijk leren;
- c. leren vindt plaats in een authentieke leeromgeving;
- d. leren wordt beschouwd als een sociale activiteit;
- e. leren vindt plaats met behulp van ict;
- f. er wordt gebruik gemaakt van nieuwe beoordelingsmethodieken, bij een of meer van de hiervoor genoemde uitgangspunten.

Een sluitende definitie is dus niet te geven, wel een aantal kenmerken die in meerdere of mindere mate aanwezig zijn bij de vormgeving van het onderwijs door een school.

- 16 Wat is de definitie van ‘competentiegericht onderwijs’? 3

Onmogelijk om voor alle opleidingen te omschrijven wat competentiegericht beroepsonderwijs is, maar door de oogharen kan worden gesteld:

- Bij competentiegericht onderwijs is de beroepsuitoefening het vertrekpunt voor het ontwerpen en uitvoeren van opleidingsprogramma's, staan naast de taken in het beroep ook de beroepsoverstijgende competenties centraal en laten de prestatiecriteria meer ruimte voor concrete invulling ‘on the spot’

De definitie van een competentie zoals die wordt gehanteerd binnen de kwalificatiestructuur beroepsonderwijs is de volgende:

Competenties zijn ontwikkelde vermogens van mensen waarmee ze in voorkomende situaties adequaat, gemotiveerd, proces- en resultaatgericht kunnen handelen. Competenties zijn samengesteld van karakter en relateren aan onderliggende vaardigheden, kennis en houding. Competenties krijgen pas betekenis in een context. Of iemand over de gevraagde competenties beschikt, wordt zichtbaar in gedrag dat, als één van de voorwaarden, leidt tot succes bij het uitoefenen van het beroep (zie www.colo.nl/begrippen)

- 17 Wat is uw reactie op de conclusie van de Inspectie dat ruim 70% van de ondervraagde scholen knelpunten ervaart in de zorg voor chronisch zieke leerlingen? 3

OCW heeft Ziezon, het landelijk netwerk ziek & onderwijs, vorig jaar opdracht gegeven tot het uitvoeren van het onderzoek ‘Ondersteuning onderwijs zieke leerlingen in de regio’. Binnenkort verschijnt het resultaat van dit kwaliteitsonderzoek. OCW zal samen met Ziezon bezien welke nieuwe afspraken moeten worden gemaakt ter verbetering van het onderwijs aan zieke leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs en de knelpunten die daarbij worden ervaren. Het onderwijs aan zieke leerlingen loopt mee in ‘Passend onderwijs’.

- 18 Wat is uw reactie op de conclusie van de Inspectie dat een deel van de scholen geen handelingsplan heeft voor rugzakleerlingen en voor zover ze er zijn de meerderheid niet als betekenisvol sturings- en verantwoordingsdocument kan worden beschouwd? 3

Een belangrijk uitgangspunt voor 'Passend onderwijs' is de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs aan zorgleerlingen. Zoals ook uit het onderwijsverslag naar voren komt, krijgen teveel zorgleerlingen geen kwalitatief goed onderwijsprogramma. Binnen Passend onderwijs wordt bezien of het handelingsplan in zijn huidige vorm wel het juiste instrument is om het onderwijs aan zorgleerlingen vorm te geven. In de tweede helft juni kan de Tweede Kamer een brief tegemoet zien over de uitwerking van 'Passend onderwijs'.

- 19 Kunnen onderbevoegde leerkrachten zelf aanspraak maken op het geld van het convenant voor een opleiding? 4

Nee. De €100 mln die beschikbaar is gekomen voor professionalisering van onderwijspersoneel wordt rechtstreeks toegevoegd aan de lumpsum van scholen. Scholen bepalen hoe de (nieuwe) middelen worden ingezet binnen de afspraken die in dat kader in het convenant over professionalisering en begeleiding van onderwijspersoneel po en vo zijn gemaakt. In de wet beroepen in het onderwijs die op 1 augustus 2006 in werking is getreden is bepaald dat leraren hun bekwaamheid moeten kunnen onderhouden. Scholen moeten het personeel daartoe in de gelegenheid stellen. De convenantmiddelen zijn mede bedoeld voor dat bekwaamheidsonderhoud. Leraren, bevoegd en on(der)bevoegd, kunnen dus met hun werkgever afspraken maken over realisering van de door hen gewenste scholing.

Verder zijn die middelen ook beschikbaar voor het opscholen van onderwijspersoneel tot een (passende) onderwijsbevoegdheid, bijvoorbeeld via de weg van zijinstroom.

- 20 Welke invloed heeft de afbraak van de In- en Doorstroombanen (ID) op de scholen voor de (on)aantrekkelijkheid van het lerarenberoep? 4

Voormalig ID werknemers vervulden een belangrijke rol in de ondersteuning van het primaire proces op de scholen: het lesgeven. Een deel van de ID banen is omgezet in reguliere banen. Maar ook is bekend dat in verband met het stopzetten van (ID-)subsidies door gemeenten op meerdere plekken in Nederland ondersteunende functionarissen, zoals de klassenassistent en de conciërge, zijn ontslagen. De ondersteunende taken die door deze medewerkers werden verricht, moesten natuurlijk door teamleden en directeurs worden overgenomen. Vooral van schoolleiders heb ik signalen ontvangen dat de afwezigheid van conciërges op steeds meer scholen, extra werk voor schoolleiders met zich meebrengt.

- 21 Voor welk deel werd het geld dat de scholen hebben gekregen met het Convenant professionalisering en begeleiding onderwijspersoneel in 2006 daadwerkelijk aangewend voor het adequaat opleiden van onbevoegde leraren, voor het onderhouden en het verder ontwikkelen van de bekwaamheid van leraren. Voor welk deel bleef er geld op de plank liggen? 4

Op dit moment is nog geen informatie beschikbaar over de uitvoering van het convenant. De inzet van de middelen van het convenant professionalisering en de activiteiten die worden ondernomen om de afspraken uit het convenant te realiseren, zullen door de partners bij het Convenant worden gemonitord. De eerste monitor die wordt uitgevoerd, kan worden beschouwd als een nulmeting. Na de zomer komen de resultaten hiervan beschikbaar. Bij volgende metingen kan de voortgang en eventuele verschuivingen in bestedingsdoelen worden vastgesteld.

- 22 Hoe ziet het verscherpte toezicht van zeer zwakke scholen er in de praktijk uit? 4

Een school die door de inspectie als zeer zwak wordt beoordeeld, krijgt maximaal 2 jaar de gelegenheid de kwaliteit weer op een aanvaardbaar niveau te brengen, dat wil zeggen dat in ieder geval de opbrengsten weer voldoende zijn. Een zeer zwakke school wordt geplaatst in een traject van geïntensiveerd toezicht, waarbij de inspectie actief intervenueert.

Het bevoegd gezag moet allereerst binnen zes weken nadat het inspectie-rapport is vastgesteld een verbeterplan bij de inspectie indienen. De inspectie toetst dit plan aan de volgende criteria:

- zijn er activiteiten voorzien die aansluiten bij de geconstateerde kwaliteitsproblemen?
- zijn de activiteiten voldoende concreet gepland opdat de inspectie er in haar geïntensiveerd toezicht op kan aansluiten?
- is in redelijkheid aan te nemen dat de bestuurlijke reactie leidt tot een verbetering van de geconstateerde kwaliteitsproblemen?

Indien noodzakelijk worden de resultaten die bereikt moeten worden vastgelegd in prestatieafspraken.

Tijdens het geïntensiveerd toezicht volgt de inspectie de voortgang zeer regelmatig. In deze fase bezoekt de inspectie de school tenminste eens per half jaar, maar meestal vaker om de voortgang van het verbeterproces te controleren.

Het traject van geïntensiveerd toezicht wordt in principe afgesloten met een Onderzoek naar de Kwaliteitsverbetering (OKV). Mocht de inspectie gedurende het geïntensiveerd toezicht tot de conclusie komen dat het verbetertraject niet of onvoldoende vordert, kan de inspectie besluiten het verbetertraject te beëindigen en de school bij de minister aan te melden voor een bestuurlijk traject. De minister kan verschillende interventies inzetten wanneer een school door de inspectie wordt aangemeld. Dit varieert van het voeren van een bestuurlijk gesprek tot en met het (gedeeltelijk) opschorten of beëindigen van de bekostiging.

In het kader van het wetsontwerp Goed Bestuur en de evaluatie van de WOT wordt een interventieladder uitgewerkt.

Scholen die hun kwaliteit sneller dan was voorzien weten te verbeteren, kunnen een verzoek indienen bij de inspectie om het verbetertraject eerder met een OKV af te sluiten.

23 Hoe zien concrete ontwikkelingsperspectieven en handelingsplannen eruit?

4

Bij het ontwikkelingsperspectief van een leerling brengt de school in beeld op basis van alle relevante gegevens waarover ze beschikt, wat de school met de leerling wil bereiken. De school maakt daarmee inzichtelijk aan betrokkenen (ouders/leerling/inspectie) welk doel men denkt te bereiken. Het onderwijs wordt op deze wijze meer plannend in plaats van volgend.

Handelingsplannen moeten voldoen aan criteria die met name het mogelijk maken om het onderwijs te kunnen plannen. Dit betekent dat de doelen SMART geformuleerd moeten zijn, dat er op basis van de beginsituatie (leerlingenkenmerken) verantwoord wordt op welke wijze men de doelen denkt te bereiken en hoe en wanneer men het resultaat meet. Evaluatie van handelingsplannen is wezenlijk. Immers alleen dan kan worden vastgesteld of de geplande doelen zijn bereikt en of bijstelling ook van de geboden begeleiding aan de leerling nodig is. Het handelingsplan komt tot stand in overeenstemming met de ouders.

Van handelingsplannen zijn verschillende – ook digitaal – formats beschikbaar, die scholen kunnen gebruiken. Deze worden door diverse relevante organisaties beschikbaar gesteld,

zoals bijvoorbeeld de KPC-groep, LCTI en “Ouders en rugzak”.

- 24 Bevat het wetsvoorstel over (voortgezet) speciaal (basis)onderwijs dat voor de zomer naar de Kamer komt, ook maatregelen om het aanbod havo/vwo voor (voortgezet) speciaal onderwijs te verbeteren? 4

In de tweede helft van juni krijgt de Kamer de voorstellen voor de uitwerking van Passend onderwijs. Op 5 juli a.s. staat daarover een Algemeen overleg gepland. In die brief wordt ook ingegaan op de kwaliteitsverbetering van het onderwijs aan zorgleerlingen, waaronder leerlingen die de capaciteit hebben om havo/ vwo te doen. Het gaat echter niet om een wetsvoorstel. Ik vind het van belang om eerst te starten met experimenten voordat het wetgevingstraject wordt ingezet. In de eerder aangekondigde brief, kom ik daar op terug.

- 25 Wat is uw reactie op de conclusie van de Inspectie dat relatief veel eerste graads docenten in de komende periode door pensionering het onderwijs verlaten? 4

De inspectie stelt vast dat er nu weliswaar geen sprake is van een massale uittocht van academici uit het voortgezet onderwijs, maar dat gevreesd moet worden dat die uittocht op korte termijn op gang zal komen, omdat veel van deze leraren binnen enkele jaren met pensioen zullen gaan. Ik acht het van belang dat het aandeel academisch opgeleiden in het voortgezet onderwijs ten minste op het huidige niveau blijft. Dat betekent dat het onderwijs niet alleen aantrekkelijk moet zijn voor hbo-opgeleide leraren, maar ook voor academisch geschoolden. Versterking van de positie van de leraar in de school, voldoende mogelijkheden tot verdere professionalisering en goede arbeidsvoorwaarden zijn hiervoor voorwaardelijk. Ik heb de tijdelijke commissie leraren o.l.v. de heer Rinnooij Kan gevraagd voorstellen te doen die betrekking hebben op de aanpak van de tekorten en de werkdruk in het onderwijs en de versterking van de kwaliteit en de positie van leraren. Mede op basis van deze voorstellen zal ik in het najaar een actieplan aan uw Kamer aanbieden.

- 26 Wordt bij het wetsvoorstel ter verbetering van de leeropbrengsten en kwaliteit van het (voortgezet) speciaal (basis)onderwijs ook de wens om te komen tot 'passend' onderwijs betrokken? 4

Zoals al eerder aangegeven, ben ik niet voornemens op korte termijn een wetsvoorstel 'Passend onderwijs' in te dienen. In de tweede helft juni kunt u een brief tegemoet zien over de uitwerking van Passend onderwijs. De verbetering van de kwaliteit van het onderwijs aan zorgleerlingen vormt hierin een belangrijk uitgangspunt. Op korte termijn wil ik een aantal experimenten starten. De ervaringen van deze experimenten worden meegenomen in de vormgeving van het wettelijk kader 'Passend onderwijs'.

- 27 Wat is uw reactie op de conclusie van de Inspectie dat er steeds meer bovenschoolse directeuren komen, die relatief duur zijn? 4

De conclusie van de Inspectie is gebaseerd op gegevens uit de Nota werken in het onderwijs 2007 die mijn ambtsvoorganger vorig jaar heeft uitgebracht. Tegenover de groei van het aantal bovenschoolse directeuren staat een lichte daling van het aantal schoolleiders en adjuncten. Autonomievergroting stelt eisen aan de professionaliteit van bestuur en management; bestuurlijke taken verschuiven daarbij steeds meer naar het management. De groei van het aantal bovenschools directeuren is in dit opzicht verklaarbaar.

Ik volg deze ontwikkeling echter nauwlettend omdat ik het van belang vind dat het aanstellen van bovenschools directeurs meerwaarde moet bieden voor het primaire proces. Daarnaast vind ik het van belang dat de beloning van bovenschoolse managers in lijn is met de afspraken in de CAO. Tegen deze achtergrond is dit een onderwerp dat ik wil betrekken bij de ontwikkeling van de sectorcode goed bestuur.

- 28 Wat is uw reactie op de conclusie van de Inspectie dat formatieplannen waarin de personeelsplanning beschreven staat (als ze er al zijn) vooral voor de korte termijn worden gemaakt? 4

Scholen zijn zelf verantwoordelijk voor het personeelsbeleid dat zij voeren. Dat scholen zich in hun personeelsplanning vooral richten op de korte termijn vind ik zorgelijk. Vooral voor scholen in het voortgezet onderwijs. In deze sector gaan de komende jaren veel leraren met pensioen. Ik verwacht van scholen dat zij tijdig hierop anticiperen.

- 29 Worden er specifieke maatregelen genomen om de intensiteit van het onderwijs in het hbo te verbeteren? 5

Ik ben van mening dat kennisoverdracht een essentiële voorwaarde is voor goed onderwijs en dat opleidingen in het hoger onderwijs voldoende intensief moeten zijn. Ik ben dan ook voorstander van een intense en uitdagende studie. Voor een uiteenzetting van de door mij te nemen stappen naar aanleiding van de conclusies van de inspectie verwijs ik u naar mijn brief HO/BL/2007/18823 van 16 mei jongstleden. Mijn voornaamste conclusie is dat ik op basis van de gedeelde zorg bij de instellingen, en het daardoor aanwezige comittment, de komende maanden afspraken kan maken over kwaliteitsverbetering en vergroting van de onderwijsintensiteit. Deze afspraken zullen worden vastgelegd in een strategische agenda die ik in september zal publiceren.

- 30 In hoeverre beschouwt u leenangst als een barrière voor studenten om talenten te ontplooien? 5

Diverse onderzoeken, zoals de Studentenmonitor, laten zien dat studenten liever niet zouden lenen als dat niet nodig was. Hierbij wil ik echter liever spreken van leenaversie dan van leenangst. Uit onderzoek blijkt dat ook studenten met leenaversie, wanneer dat nodig of aantrekkelijker blijkt, toch kiezen voor een lening om zo meer tijd aan hun studie te kunnen besteden. Bovendien wijst de praktijk uit dat studenten steeds vaker kiezen voor een lening bij de IB-Groep voor de financiering van de studie.

Ik ben van mening dat studenten weldenkende mensen zijn die een goede inschatting kunnen maken van de investering die zij doen in hun studententijd en wat hen dat uiteindelijk oplevert. Het blijkt bijvoorbeeld dat studenten positiever staan tegenover studieleningen bij de IB-Groep als zij beter bekend zijn met de voorwaarden. Voorbeelden hiervan zijn het lage rentepercentage en het feit dat in de terugbetalingsvoorwaarden rekening wordt gehouden met het rendement dat een ex-student uit zijn studie haalt. De leenaversie kan verder worden teruggedrongen door goede voorlichting hierover.

Duidelijk moge zijn dat ik studenten niet wil aansporen tot het aangaan van een lening. Ik ben van mening, en onderzoek ondersteunt dit, dat een kleine bijbaan een positieve bijdrage kan leveren aan de ontwikkeling van studenten. Wanneer echter de (bij)baan de overhand krijgt komt dit de studieresultaten niet ten goede. Een lening kan dan een waardevolle aanvulling op het budget van studenten zijn. Ook wanneer een student geen geschikte bijbaan kan vinden is hij via de lening verzekerd van voldoende inkomen.

- 31 In hoeverre behoort aanscherping van de instroomeisen tot de aanpak om de uitval in het hoger onderwijs terug te dringen? 5

Over de concrete instrumenten die in te zetten zijn bij het terugbrengen van de uitval in het hoger onderwijs voer ik momenteel overleg met het veld. Ik wil benadrukken dat het niet de bedoeling is om in generieke zin de instroomeisen voor het hoger onderwijs aan te scherpen.

- 32 Wordt naar aanleiding van de conclusies van de Inspectie ook overwogen om expliciete leerdoelen voor het voortgezet onderwijs te stellen? Wordt daarbij onderscheid gemaakt tussen de kerndoelen voor taal/rekenen en de overige kerndoelen? 5

In het voortgezet onderwijs bestaan al expliciete leerdoelen: de kerndoelen voor de onderbouw en de examenprogramma's/eindtermen voor de bovenbouw. Deze kerndoelen zijn globaal. In hoeverre een aanscherping nodig is zal worden bezien in het kader van het advies van de pas ingestelde Expertgroep doorlopende leerlijn rekenen en taal.

- 33 Is het waar dat onderzoek naar succesfactoren bij allochtone studenten uitwijst dat uitdagend, kleinschalig onderwijs en goede begeleiding door gemotiveerde docenten tot resultaten leiden? Klopt het dat u constateert dat dit ook de eigenschappen zijn van excellente opleidingen? Wat is in dit verband dan uw reactie op de conclusie van de Inspectie dat juist de excellente opleidingen een risico zijn voor de toegankelijkheid van het onderwijs, met name voor allochtone studenten? 5

Uit recente ECHO-rapporten blijkt inderdaad dat uitdagend, kleinschalig onderwijs en goede begeleiding door gemotiveerde docenten tot resultaten leiden. Ik constateer dat dit ook de eigenschappen zijn van excellente opleidingen. In dat verband is mijn reactie op de conclusie van de Inspectie dat de excellente opleidingen een risico zijn voor de toegankelijkheid van het hoger onderwijs, als volgt. Ik begrijp uit het Onderwijsverslag dat de Inspectie denkt dat de ontwikkeling van excellente opleidingen zoals honours programma's, kan leiden tot introductie van selectie 'aan de poort' en dus een risico is voor de toegankelijkheid van het onderwijs met name voor allochtonen studenten. Ik ben daar niet bang voor. 'Selectie aan de poort' is naar mijn mening niet noodzakelijk voor honours programma's. Bij honours programma's kan ook goed 'selectie na de poort' toegepast worden. Mijn opvatting strookt met de bevindingen van de Commissie Ruim Baan voor Talent, de commissie die experimenten met selectie monitort en evalueert. In haar tussenrapportage over 2006 meldt zij dat in de meeste situaties 'selectie na de poort' een betere optie lijkt dan 'selectie aan de poort'.

- 34 Hoe verhoudt zich de overweging van u om explicietere kerndoelen vast te stellen tot het feit dat de basisbewerkingen bij rekenen in de kerndoelen staan? 5

Het is niet mijn voornemen om explicietere kerndoelen op te stellen. Wel overweeg ik op dit moment om leerstandaarden voor taal en rekenen vast te gaan stellen. Dat sluit aan op het coalitieakkoord waarin staat dat dit kabinet zich voorneemt duidelijk vast te leggen wat leerlingen en studenten moeten kennen en kunnen aan het eind van hun leerloopbaan.

Kerndoelen geven aan wat scholen moeten aanbieden aan leerstof. De inspectie beoordeelt of scholen leerstof aanbieden waarin de kerndoelen voldoende aan bod komen.

Leerstandaarden geven aan wat leerlingen moeten kennen en kunnen na acht jaar

basisonderwijs. De inspectie zal dan beoordelen of scholen die leerstandaarden ook daadwerkelijk hebben gerealiseerd bij hun leerlingen.

De leerstandaarden zullen worden ontwikkeld in overleg met onderwijsveld. De adviezen van de Expertgroep Doorlopende leerlijnen Taal en rekenen zullen daarbij worden betrokken.

- 35 Wordt de conclusie van de Inspectie dat er een duidelijke relatie bestaat tussen de resultaten bij de basisvaardigheden en de tijd die scholen hiervoor uittrekken, eveneens met de sector besproken, voordat er opnieuw aan de kerndoelen wordt gesleuteld? 5

Zoals ik in mijn vorige antwoord al heb gemeld, heb ik niet het voornemen om binnen afzienbare tijd de kerndoelen opnieuw vast te laten stellen. Het feit dat resultaten op de basisvaardigheden en onderwijstijd onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, neem ik uiteraard mee in mijn gesprekken met de sector.

- 36 Wanneer verschijnen de uitkomsten van de pilots? 6

In het project SRV (Sluitende Registratieketen VSV) wordt een aantal pilots uitgevoerd, waarin VO-scholen en BVE-instellingen in een beperkt aantal gemeenten hun verzuiminformatie via de IB-Groep aan gemeentelijke leerplichtfuncties en RMC's leveren. Dit betekent een aanzienlijke vereenvoudiging voor zowel scholen/instellingen als gemeenten en levert vollediger en actuelere informatie op, waarmee de aanpak van verzuim slagvaardiger kan worden ingezet. Deze pilots worden van november 2007 tot april 2008 uitgevoerd en vervolgens geëvalueerd. Half 2008 zullen de uitkomsten van pilots derhalve bekend zijn. Bij gebleken succes in de pilots volgt landelijke uitrol.

- 37 Welke invloed hebben de (niet altijd positieve) ontwikkelingen rond het competentiegericht leren op het voortijdig schoolverlaten? 6

Het is erg lastig om een rechtstreeks verband te leggen tussen competentiegericht onderwijs en VSV.

De inspectie constateert dat kwalitatief goede scholen minder te maken hebben met VSV en dat deze scholen soms wel en soms niet hun opleidingen hebben gebaseerd op competentiegerichte kwalificatiedossiers. Ook kan de Inspectie geen directe relatie leggen tussen VSV en het feit dat de instelling volop bezig is met het vernieuwen van het onderwijs. Wél kan de Inspectie op basis van een verkennend onderzoek onder vier vmbo-scholen en zes afdelingen van vijf ROC's een aantal mogelijke verklaringen geven voor de grote verschillen tussen scholen in de omvang van voortijdig schoolverlaten, namelijk:

- Een gebrekkige sturing en controle binnen scholen van vsv-beleid tot in de klas
- Te weinig aandacht voor opstappers
- Slecht ontwikkelde resultaatgerichtheid
- Gebrekkig gevoel voor ketengerichtheid

In de VO-sector heeft de inspectie ook onderzoek gedaan naar verschillen tussen vestigingen met weinig en veel vsv-ers. Scholen met weinig vsv-ers hebben een betere kwaliteitszorg, een beter leerstofaanbod, de leerlingen krijgen meer tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken, het pedagogisch-didactische handelen van leraren is beter, er heerst een beter onderwijsleerklimaat en er is een betere begeleiding van leerlingen met

specifieke onderwijsbehoeften.

Genoemde kwaliteitsaspecten zijn ook van belang voor de onderwijskwaliteit van het mbo en vragen bij de invoering van competentiegericht onderwijs bijzonder de aandacht. Om de kwaliteit van het onderwijs tijdens het invoeringstraject voldoende te kunnen waarborgen heb ik een aantal maatregelen aangekondigd in mijn brief over competentiegericht onderwijs en examens in het mbo (BVE/Stelsel/2007/10351).

- 38 Wat deugt er niet aan de Monitor sociale veiligheid dat het beeld van deze monitor zozeer kan verschillen van de informatie die er uit het onderwijsveld komt over de veiligheid op scholen? 6

Er is geen aanleiding om te vermoeden dat de Monitor sociale veiligheid niet deugt. De Monitor is zorgvuldig opgezet en uitgevoerd en de gegevens zijn zorgvuldig geanalyseerd. De informatie voor deze monitor komt uit het onderwijsveld. In totaal hebben ruim 80.000 leerlingen, bijna 7.000 personeelsleden en ruim 600 directieleden de vragenlijst ingevuld.

Ook uit het onderzoek dat de Inspectie van het Onderwijs ten behoeve van het onderwijsverslag 2005-2006 heeft uitgevoerd, komt naar voren dat meer dan 90% van de betrokkenen zich veilig voelt. Uit hetzelfde onderzoek blijkt eveneens dat het aantal meldingen van geweldsincidenten op scholen toeneemt.

Deze schijnbare tegenstrijdigheid wijst wellicht op een toename van het aantal meldingen van geweld. Daarbij is onzeker in hoeverre het daadwerkelijke aantal geweldsincidenten ook toeneemt. Dat kan pas op termijn worden bepaald.

Een verschil met inspectiegegevens en informatie uit het veld is overigens de manier van ondervragen. De Monitor ondervraagt niet alleen directies, maar ook leraren, ondersteunend personeel en leerlingen. Uit onderzoeken op het gebied van de sociale veiligheid (en spijbelen) is bekend, dat de perceptie van directies vertekend is, omdat zij niet weten wat zich precies tussen leerlingen en in klassen afspeelt. Het is namelijk niet vanzelfsprekend dat leerlingen melden wat zich voordoet. Ook leraren melden niet vanzelfsprekend welke incidenten zij meemaken.

Ook de vraagstelling van de Monitor en de inspectie is verschillend geweest. De Monitor vraagt expliciet naar incidenten in de periode zomer-kerst. De inspectie vraagt globaler naar gebeurtenissen uit een heel schooljaar.

Zeker als de Monitor herhaald wordt, biedt deze een goede uitvalsbasis voor het analyseren van ontwikkelingen op het terrein van de sociale veiligheid.

- 39 Wat is uw reactie op de conclusie dat scholen hun eigen rol bij de bestrijding van schooluitval onderschatten? 6

In het Onderwijsverslag is te lezen dat: het vermoeden bestond dat directies problemen onderschatten en dat de school vaak niet merkt dat leerlingen spijbelen. Dit vermoeden blijkt nu inderdaad te kloppen. De spijbelproblematiek is, uitgaande van informatie van leerlingen, twee tot drie keer ernstiger dan door schooldirecteuren werd ingeschat.

Daarnaast is bekend dat niet alle scholen de maatschappelijke urgentie van het probleem voortijdig schoolverlaten omzetten in expliciet schoolbeleid. Dit kan doorwerken tot het niveau van de werkvloer, op dit niveau is het van groot belang dat docenten als

professionals fungeren als het gaat om het tijdig signaleren van spijbelen en voortijdig schoolverlaten.

Naar aanleiding van het inspectierapport “Van Visie naar realisatie: een verkennend onderzoek naar voortijdig schoolverlaten in vo en bve” komt er een kabinetsreactie vanuit OCW.

- 40 Wanneer komt het convenant van de vakbonden over agressie uit? 7

De minister van BZK heeft op 26 oktober 2006 het actieprogramma ‘Aanpak agressie en geweld tegen werknemers met een publieke taak’ gepresenteerd. Gelijkzeitig met deze presentatie hebben veertien vertegenwoordigers van verschillende overheidssectoren een verklaring ondertekend waarmee zij zich commiteren aan de aanpak van agressie en geweld tegen hun werknemers. Naar aanleiding hiervan is afgesproken dat er onderzocht gaat worden hoe dit (generieke) actieprogramma verder kan worden uitgewerkt voor de sector onderwijs. Hiervoor is een begeleidingscommissie in het leven geroepen waarin werknemers en werkgevers uit de onderwijssector plaats hebben genomen. Verwacht wordt dat eind dit jaar het advies afgerond is.

- 41 Bestaat er een gevaar dat de komende jaren de veiligheid op scholen feitelijk gaat toenemen, maar dat door een nauwkeuriger registratie het beeld van de sociale veiligheid zoals dat naar voren komt in de rapportages wordt dat de veiligheid hollend achteruit gaat? 7

Ik verwijs u hiervoor ook naar mijn antwoord op vraag 38.

Een nauwkeuriger registratie zou inderdaad kunnen leiden tot een toename van het aantal meldingen van geweld.

Met de Veiligheidsmonitor V(S)O wordt echter iedere twee jaar de veiligheidssituatie met dezelfde methodiek bij leerlingen, personeelsleden en directieleden van schoollocaties in het V(S)O in kaart gebracht. Belangrijk zijn metingen van gevoelens van (on)veiligheid, varianten van feitelijk ervaren geweld, en het veiligheidsbeleid en de effectiviteit ervan. De Veiligheidsmonitor V(S)O 2006 was een eerste meting (de 0-meting). In de volgende versies van de monitor kunnen de ontwikkelingen op dit gebied worden gevolgd. Zo wordt door de jaren heen vergelijkbare informatie verkregen over de stand van zaken wat betreft het gevoel van veiligheid.

De monitor sociale veiligheid in de bve-sector wordt iedere twee jaar uitgebracht. De monitor sociale veiligheid in de bve-sector 2006 is de derde in de reeks. De eerste monitor werd in 2002 uitgebracht. De monitor 2006 laat zien dat zowel de veiligheid als het gevoel van veiligheid bij zowel deelnemers als medewerkers is toegenomen ten opzichte van de vorige metingen.

- 42 In hoeverre ondervinden de inspanningen van de Groene Kenniscoöperatie (GKC) om meer allochtonen te werven voor het groene onderwijs hinder of baat erbij dat dit onderwijs niet onder het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap maar onder het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit valt? 7

Het groene onderwijs heeft te kampen met problemen die bij OC&W scholen niet spelen, zoals de lage status van de agrarische sector in het land van herkomst. Bovendien zijn de groene instellingen traditioneel buiten de grootstedelijke gebieden gevestigd waar minder allochtonen wonen. Het probleem wordt dus niet veroorzaakt door het verschil in de aansturing.

- 43 Hoeveel voortijdig schoolverlaters waren er de afgelopen vijf jaar? Wat is de prognose voor de komende vijf jaar? 7

Het jaarlijks aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters in de afgelopen 5 jaar volgens de RMC-registratie is weergegeven in onderstaande tabel. Tevens is hierin het aantal nieuwe vsv-ers aangegeven gebaseerd op het Basisregister Onderwijs (onderwijsnummer, BRON).

Bron:	2002	2003	2004	2005	2006	2012 (streef- cijfer)
Nieuwe vsv'ers, volgens RMC- registratie	70.500	63.800	67.500	57.000	56.400	
Nieuwe vsv'ers, volgens BRON				62.500	56.500	35.000

Omdat het Basisregister Onderwijs (BRON, IB-Groep) een vollediger en betrouwbaarder inzicht geeft in het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters, zal de Kamer voortaan op grond van deze gegevens geïnformeerd worden. Door deze betere registratie was het niet langer realistisch vast te houden aan halvering van het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters tot 35.000 in 2010. In het huidige coalitieakkoord is besloten vast te houden aan de streefwaarde van 35.000 nieuwe vsv-ers, maar wel twee jaar extra de tijd te nemen om dit te realiseren.

- 44 Kunt u aangeven op welke instellingen het meeste wapenbezit voorkomt? Wat is de grootte van deze instellingen? 7

Bij scholen in het voortgezet onderwijs is de relatie tussen schoolgrootte en wapenbezit niet onderzocht. Er is geen noemenswaardig verschil gebleken in mate van wapenbezit op scholen in de G4 en daarbuiten. Wel lijkt zich een tendens af te tekenen dat de mate van onveiligheid(sgevoelens) lijkt toe te nemen naarmate het onderwijstype lager is.

In de monitor sociale veiligheid MBO 2006 zijn geen gegevens opgenomen over wapenbezit van individuele instellingen. Ook hier is geen noemenswaardig verschil gebleken tussen het percentage deelnemers dat een wapen naar school meenam in de vier grote steden en het percentage deelnemers dat een wapen meenam buiten de G4.

De monitor laat wel zien in welke sectoren het meeste wapenbezit voorkomt. Zie hiervoor onderstaande tabel.

Percentage deelnemers met wapens

Sector	2002	2004	2006
Economie en Handel	7,2	4,5	2,5
Zorg en Welzijn	2,7	2,4	1,1
Techniek	8,9	7,0	3,5
Landbouw	7,1	5,3	2,6

Leerweg	2002	2004	2006
BOL	6,3	4,2	2,3
BBL	8,3	6,0	3,0